

Neuropsychiatrické komplikácie
nadužívania alkoholu: intoxikácia,
abstinenčný syndróm, delírium
tremens, kognitívne poruchy.

Akútne intoxikácie alkoholom

Simplexná (jednoduchá) ebrieta

- Lhká do **1,5** promile – **excitačné** štádium (porucha pozornosti, vizuálno-motorických schopností, kritickosti, úsudku, dezinhibícia emotivity a konania, útlm zábran)
- Stredne ťažká do **2,5** promile- **útlmové** štádium (neurologické príznaky – dysartria, porucha koordinácie pohybov, závraty, poruchy pamäti, bradypsychizmus, psychomotorický útlm)
- Ťažká do **3** promile – **komatózne** štádium (postupné prehlbovanie kvantitatívnej poruchy vedomia)

- Akútna otrava alkoholom **nad 3 promile**

- Po ústupe opojenia: dysfória, bolesť hlavy, potenie, slabosť, znížená chuť do jedla (hangover, opica, kocovina, pľúšť)

Terapia abstinénčného syndrómu

Detoxifikačná liečba

- Abstinencia
- Nahradenie alkoholu na receptoroch – benzodiazepíny
Dlhý polčas eliminácie – diazepam
- Rehydratácia
- Suplementácia minerálov (K)
- Suplementácia B vitamínov (B1)

- Motivácia k ďalšej liečbe

Predelirantný syndróm

- U pokročilo závislých (vysoká intenzita závislosti)
- rozvoj cca do 24 hodín od posledného alkoholického nápoja
- **zahájenie u cca 30% ako grand mal epi paroxyzmus**

Zvýraznené všetky predtým uvedené príznaky PLUS

- Porucha vnímania (ilúzie / (pseudo-)halucinácie)
- Incipientná asociačná porucha myslenia (inkoherencia)
- Výrazné poruchy spánku (nespavosť, desivé sny)
- Incipientná porucha orientácie

Kalibál – Novotný, 2007 Mediconado, 2009

Delírium tremens

- Terminálne štádium závislosti
- Obvykle už organické zmeny mozgu + závažnejšie metabolické postihnutie
- Často v úvode grand mal

Psychotický stav - všetky abstinénčné príznaky, zvýraznené najmä vegetatívne PLUS

- Kvalitatívna porucha vedomia – **delírium** (dezorientácia)
- Právě halucinácie (**mikrozoopsie**)
- Okrem zmäteného, **inkoherentného** myslenia („slovný šalát“) aj **bludy** (paranoidné, perzekučné)
- Misinterpretácie (zámena osôb, **Capgrasov fenomén**)
- Výrazná afektívna labilita, anxiózná nálada
- **Psychomotorický nepokoj**
- Delír zamestnanosti
- **Spánková inverzia** (zhoršovanie príznakov v noci)

- Ukončenie – kritické, lytické
- Mortalita cca 1-2%

Liečba delíria tremens

Všeobecná

- Bilancia **tekutín, energie, minerálov** (podporná liečba)
CAVE! hypokaliémia
- Redukcia nadmerných stimulov (hluk, ostré svetlo)
- Prevencia senzorickej deprívácie (ticho, tma)
- Kognitívny tréning (reorientácia)
- Fyzické obmedzenie (prevencia traumy, vyčerpania)

Hála - Ševčík, 2009
Predeňák, 2011

Špeciálna

- Alkoholová abstinencia
- **Benzodiazepíny - diazepam** (esenciálne pri delíriu tremens, i.m., potom p.o., qs, priemerne na úvod 4-5 x 20 mg/24 h)
- Antipsychotiká - tiaprid (terapia delíria + psychotickej symptomatiky)
- Magnézium (zniženie záchvatovej pohotovosti, stabilizačný účinok na KVS)
- Suplementácia B1 (prevencia vzniku neuropsychiatrických sy)

Kolář - Novotný, 2007
Malkinová, 2008

Iné „metaalkoholické“ psychózy

Alkoholická halucinóza

- najmä sluchové halucinácie (hlasy, ktoré sa o pacientovi dohadujú), úzkosť, bez porúch vedomia a bez následnej amnézie

Alkoholická paranoidná psychóza

- paranoidno-perzekučné, emulačné bludy (zamerané na partnera), majú často reálny podklad, bez porúch vedomia

Terapia - antipsychotiká

Kognitívne poruchy, častejšie u závislých od alkoholu

Vyplývajúce z nutričného deficitu:

B1 - Wernickeho encefalopatia

- Triáda paréza okohybných svalov + ataxia + kognitívna porucha (náhla amencia-Korsakov- demencia), najčastejšie Korsakovský syndróm
- Prevalencia u závislých 12,5% vs všeobecná do 4,5%

Korsakovova psychóza

- Amnesticko-konfabulatórny syndróm, často prechod delírium tremens → Korsakoff → demencia

B12 a foláty

- Kognitívna porucha až demencia aj bez anémie či makrocytózy

B3 – niacín, nikotinamid, vitamín PP

- Pellagra – ochorenie 3 D: dermatitída, diareja, demencia

INÉ:

- Posttraumatická demencia (opakované úrazy hlavy)
- Čistá metabolická demencia pri ci hepatitis (najmä amoniak)
- Alkoholová cerebelárna degenerácia
- Centrálna pontinná myelinolýza
- Marchiafavova-Bignamiho choroba – corpus callosum

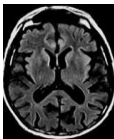

Alkoholová demencia

Alkoholová demencia – najčastejšia sekundárna demencia

Etiológia

- neurotoxický účinok alkoholu + úrazy (mikrotraumy) + cievne zmeny (akcelerácia AS) + metabolická encefalopatia
- difúzna atrofia mozgu
- klinický profil kognitívnej poruchy frontálneho typu

Terapia

- Suplementácia B vit, neuroprotektíva - nootropiká, EGb 761, memantín, kognitívna rehabilitácia (**potenciálne reverzibilná demencia**)